

W dniach 17-18 września br. ekspertki Instytutu Sobieskiego - Jadwiga Emilewicz, Urszula Kuczyńska i Hanna Uhl wzięły udział w 5. edycji Forum Miasteczek Polskich, która odbyła się w Hotelu Novotel w Warszawie. Wydarzenie zostało objęte patronatem merytorycznym Instytutu Sobieskiego.

Podczas wydarzenia nasze ekspertki uczestniczyły w panelach poświęconych istotnym wyzwaniom samorządów i energetyki lokalnej.

Jadwiga Emilewicz

Jadwiga Emilewicz, członek zarządu IS i ekspert w dziedzinie gospodarki i polityki energetycznej wzięła udział w panelu dyskusyjnym pt. *„Dwukadencyjność wójtów, burmistrzów i prezydentów - czy naprawdę działa na korzyść lokalnych wspólnot?”*.

W debacie wzięli udział również:

- Witold Tumanowicz – Poseł na Sejm RP
- Wadim Tyszkiewicz – Senator RP
- Stanisław Jastrzębski – Wójt Gminy Długosiodło, Przewodniczący Zarządu ZGW RP
- Tomasz Gromala – Wójt Lipnicy Murowanej, Członek Zarządu UMP
- Arkadiusz Chęciński – Prezydent Sosnowca, Współprzewodniczący KWRiST
- Jerzy Stępień – Przewodniczący Rady Fundatorów FRDL, Prezes TK w latach 2016-2017
- adw. Przemysław Rosati – Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej, członek Trybunału Stanu

Dyskusję moderował prof. dr hab. adw. Jacek Barcik – Wydział Prawa i Administracji, UŚ.

Dyskusja miała bardzo dynamiczny i burzliwy przebieg, co najlepiej pokazało, jak żywo temat dwukadencyjności porusza wszystkie środowiska. **Jadwiga Emilewicz** podkreśliła, że zasada dwukadencyjności sprzyja cyrkulacji elit lokalnych, pozwalając na dopływ nowych pomysłów i świeżej energii do samorządów. Jej zdaniem, mechanizm ten przeciwdziała także odpływowi młodych i ambitnych mieszkańców z mniejszych ośrodków, którzy w przeciwnym razie nie mieliby szans na zaangażowanie się w życie publiczne swojej gminy czy miasta. Wkrótce opublikujemy dłuższy komentarz na ten temat.

Urszula Kuczyńska

Urszula Kuczyńska, ekspert IS w dziedzinie energetyki, społeczeństwa i komunikacji wzięła udział w dwóch panelach dyskusyjnych:

W panelu pt. *„Proces inwestycyjny w OZE w kontekście współpracy inwestora z samorządem*

i mieszkańcami”, wzięli udział również:

□Tomasz Miler – Z-ca Burmistrza Gryfina

□Michał Gil – Dyrektor Departamentu Planowania Przestrzennego, MRiT

□Tomasz Drzał – Prezes Zarządu, KIKE i OZE

□Jacek Wojerz – Członek Zarządu, Ignitis

□Piotr Sękowski – Dyrektor Inwestycyjny ds. Inwestycji, Polski Fundusz Rozwoju

□Krzysztof Wawszczak – Dyrektor ds. projektów inwestycyjnych, Energy Trade Solutions

Moderatorem dyskusji była dr inż. arch. Bogumiła Krystek-Kucewicz – Instytut Rozwoju Miast i Regionów.

Podczas dyskusji podkreślono, że zadanie realizacji transformacji energetycznej zostało w dużej mierze scedowane przez władze centralne na samorządy, które jednocześnie dysponują niezwykle ograniczoną ilością narzędzi, aby skutecznie zarządzać procesami inwestycyjnymi w obiekty energetyczne, które często z różnych względów wywołują żywą reakcję lokalnej społeczności. Podkreślono również, że to zagadnienie tym ważniejsze, że oczekiwane zmiany w ustawie wiatrakowej dadzą inwestorom dodatkowy impuls rozwojowy, a więc presja będzie się nasilać. Szczególnej uwagi wymagają obszary niejasnego podziału ról i odpowiedzialności pomiędzy inwestorem a samorządem.

Paneliści podkreślili również, że potrzebne jest stworzenie możliwości wspierania samorządu i społeczności przez inwestora w sposób transparentny i nie powodujący bezpodstawnych podejrzeń o korupcję oraz ponowne przemyślenie mechanizmu podziału zysków z realizowanych inwestycji tak, aby ich dystrybucję maksymalnie rozszerzyć, by zmniejszać napięcia społeczne.

Urszula Kuczyńska była również moderatorem w panelu dyskusyjnym pt.

„Pomiędzy szansą dla gmin, a protestami społecznymi. Przyczyny niepokojów mieszkańców i sposoby na ich rozwiązanie”.

Uczestnikami dyskusji byli:

- Bernarda Lewandowska – Burmistrz Barlinka
- dr Arkadiusz Sekściński – Wiceprezes Zarządu, PSEW
- Jacek Miciński – Forward PR
- Agnieszka Płaska – Prezes zarządu wpd Polska
- Magdalena Klera-Nowopolska – Project Manager & PR Specialist, PNE

Paneliści wskazywali, że opór społeczny związany z realizowaniem inwestycji w obiekty energetyczne jest pochodną wielu czynników, w tym sposobu, w jaki proces inwestycyjny jest zapisany w prawie. Samorządy, na których barkach spoczywa ciężar realizacji procesu konsultacji społecznych nie dysponują zasobami niezbędnymi do jego wczesnej inicjacji – tak, aby zapewnić lokalnej społeczności realny wpływ na kształt inwestycji. Zwrócono uwagę, że zdarza się nawet, że same samorządy są zaskoczone informacją o tym, że ktoś taką inwestycję u nich w ogóle planuje. Podkreślono, że potrzebne jest ponowne przemyślenie formuły tego procesu oraz zmiana systemu dystrybucji zysków z inwestycji w OZE tak, aby zamiast wprowadzać dodatkowe podziały wewnątrz społeczności, zapewniał on ich szerszą i bardziej sprawiedliwą dystrybucję.

Hanna Uhl

Hanna Uhl, ekspert IS w dziedzinie energetyki moderowała panel dyskusyjny pt. *„Bezpieczne magazyny, bezpieczne społeczności. Energetyczna odporność w praktyce samorządowej”.*

W debacie wzięli udział:

- Krzysztof Strukowicz – Wiceprezes Zarządu PIME
- Radosław Gutowski – Członek Zarządu Głównego, Stowarzyszenie Elektryków Polskich
- Jan Sakławski – Członek Zarządu KIKE i OZE

□ Krzysztof Swół – Distribution Account Manager, Sungrow

Eksperti rozmawiali o tym, jak gminy mogą budować energetyczną odporność dzięki magazynom energii (BESS). Najważniejsze wnioski z dyskusji:

- **Lokalizacja ma znaczenie** – magazyn energii musi służyć różnym usługom gminy (transport, wodociągi, szkoły, budynki mieszkalne), by inwestycja miała sens.
- **Ludzie są kluczem** – potrzebni są odważni urzędnicy, gotowi wdrażać nowe, innowacyjne rozwiązania i brać odpowiedzialność za wyzwania, które się z tym wiążą.
- **Bezpieczeństwo od pierwszego dnia** – cyberbezpieczeństwo i ochrona danych muszą być elementem projektu od startu.
- **Technologia jest gotowa** – ale wciąż brakuje publicznych case studies i modelowych rozwiązań, które pomogłyby gminom minimalizować ryzyko niepowodzenia.

Transformacja energetyczna w gminach to nie tylko PV na dachu czy wymiana pieców – to także budowanie lokalnych systemów, które w czasie kryzysu mogą działać samodzielnie. Magazyny energii mogą być fundamentem takiej odporności – ale potrzebują dobrego planowania, bezpiecznej realizacji i wsparcia dla samorządów w całym procesie.

Forum Miasteczek Polskich to coroczne spotkanie kilkuset samorządowych liderów, które oferuje rzeczową dyskusję nad najbardziej aktualnymi wyzwaniami polskich małych i średnich miejscowości. W gronie eksperckim, reprezentującym administrację państwową, biznes i naukę, wraz z innymi włodarzami uczestnicy odkrywają inspirujące oraz praktyczne rozwiązania dla skutecznego i nowoczesnego zarządzania swoją miejscowością. Tematyka tegorocznego wydarzenia obejmuje kluczowe wyzwania dla samorządów, wśród których znalazło się cyberbezpieczeństwo, obrona cywilna, system kaucyjny, samowystarczalność energetyczna, zapowiadane zmiany w gospodarce wodno-ściekowej czy tematykę budownictwa społecznego. Więcej informacji: <https://forummiasteczek.pl/>